

Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů	4
Poskytování první pomoci dítěti/dětem	5
Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování	4
Vedení dítěte k hygienickým návykům	4
Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte	4
Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti	4
Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska	5
Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi	4
Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám	4
Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy	4
Provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.05.2014 do: 14.03.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést zásady bezpečnosti a prevence úrazů	Ústní ověření
b) Rozdělit zásady prevence do dvou hlavních skupin, charakterizovat je a uvést příklady	Ústní ověření
c) Popsat způsoby zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v zařízení či domácnosti dítěte s ohledem na specifika různých vnějších i vnitřních prostředí	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování první pomoci dítěti/dětem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit rychle nenadálou situaci (např. bezvědomí, epileptický záchvat), určit druh, rozsah poranění či poškození a způsoby řešení	Ústní ověření
b) Předvést rozhovor při volání na záchranný systém	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit a předvést správný postup při neodkladné resuscitaci dítěte v dané věkové kategorii	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit a předvést správný postup poskytnutí první pomoci při nejčastějších úrazech dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. úrazy hlavy, popálení, opaření, tonutí, pády, zasažení elektrickým proudem, dušení, zlomeniny a krvácení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit a předvést správný postup při dalších obvyklých úrazech a nehodách dítěte v dané věkové kategorii, tj. např. otravy, požití drobných předmětů, poleptání, bodnutí hmyzem, poranění domácím zvířetem, napadení parazity, úpal, úžeh	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat a vyhodnotit závažnost zdravotního stavu dítěte při začínající nemoci, vysvětlit na konkrétních příkladech	Ústní ověření
b) Zvolit a vysvětlit správné postupy při začínajícím i probíhajícím běžném onemocnění dítěte, vysvětlit na konkrétních příkladech	Ústní ověření
c) Popsat způsoby řešení situace výskytu infekčního onemocnění u dítěte/děti v zařízení či domácnosti dítěte	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení dítěte k hygienickým návykům

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost základních hygienických návyků vzhledem k věku dítěte, zvolit vhodnou motivaci k jejich nácviu	Ústní ověření
b) Popsat způsoby vedení dítěte/děť k hygienickým návykům v zařízení či domácnosti dítěte, vysvětlit na příkladech	Ústní ověření
c) Popsat náplň denního režimu dítěte/děť v souvislosti s dodržováním denní hygieny v zařízení nebo v domácnosti dítěte s ohledem na věk, vysvětlit na příkladech	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést a zdůvodnit zásady správného životního stylu dítěte dané věkové kategorie i s příklady z oblasti výživy, pohybových aktivit, duševního zdraví a odpočinku	Písemné ověření
b) Sestavit jídelníček pro dítě dané věkové kategorie na tři dny	Písemné ověření
c) Uvést a charakterizovat organizační způsoby zajištění stravování dětí v zařízení či domácnosti dítěte, včetně dodržování pitného režimu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování metod a forem pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děť

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit ukázkou hry tvořivé nebo pohybové nebo didaktické, vysvětlit její principy a cíle	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit cíle rozumové, tělesné, ekologické a estetické výchovy a uvést příklady s ohledem na věk dítěte	Písemné ověření
c) Vysvětlit principy výběru vhodné hračky podle věku dítěte, uvést příklady (např. estetičnost, hygieničnost, aktivní manipulace, prostor pro tvořivost, hračka, která s dítětem roste)	Ústní ověření
d) Předvést aktivitu výchovně-vzdělávací práce s ohledem na věk dítěte (např. vyprávět úryvek pohádky, přednes říkanky s pohybem, pohybová aktivita, výtvarná, hudební aktivita)	Praktické předvedení
e) Vysvětlit stanovování výchovných hranic dítěte a principy využití motivace	Písemné ověření
f) Charakterizovat výchovné a vzdělávací metody při práci s dítětem (komunikace, sebeobsluha, tělesný rozvoj, rozumové schopnosti, socializace)	Ústní ověření
g) Uvést 5 příkladů tvořivých nebo pohybových nebo didaktických her pro děti v interiéru a 5 příkladů v exteriéru, vysvětlit jejich principy a cíle	Ústní ověření
h) Uvést specifika výchovy v dětském kolektivu v zařízení či domácnosti dítěte včetně příkladu společné aktivity dětí, uvést praktické příklady a uvést specifika věkově heterogenní a homogenní skupiny	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat agresivní a hyperaktivní chování dítěte a popsat možné způsoby přístupů či zvládnutí těchto způsobů chování	Ústní ověření
b) Zvolit správný výchovný prostředek při řešení nepříznivých modelových výchovných situací (např. princip práce se vzdorovitým, hyperaktivním, agresivním, neposlušným dítětem)	Ústní ověření
c) Popsat asertivní postupy při předcházení a eliminování nestandardních reakcí dítěte (např. záporné emoce – negace, vztek, snaha vyhnout se nepřijemnosti, dětská agresivita)	Ústní ověření
d) Popsat strategii vytváření příznivých podmínek a působení na skupinu dětí v domácnosti nebo v dětském zařízení (specifika homogenní nebo heterogenní skupiny, sourozenecké vztahy, vzájemné interakce dětí mezi sebou, odloučení dítěte od matky a vhodná adaptace atd.)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování znalostí o vývojových etapách a socializaci dítěte v praxi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat jednotlivá stadia dětského vývoje v souvislosti s výkonem práce chůvy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat vliv chůvy v jednotlivých věkových etapách dítěte na jeho socializaci	Písemné ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování etických principů při práci chůvy a vedení dítěte k morálním hodnotám

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady správného chování chůvy při výkonu její práce	Ústní ověření
b) Charakterizovat základní principy hygieny a osobního vystupování se zaměřením na diskretnost a loajalitu při práci chůvy	Ústní ověření
c) Charakterizovat základní etické principy práce chůvy při dlouhodobé péči o svěřené děti po dobu nepřítomnosti rodičů (dovolená, zdravotní problémy)	Ústní ověření
d) Prokázat orientaci v základech etické výchovy při práci s dítětem nebo kolektivem dětí v zařízení či domácnosti dítěte	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat orientaci v občansko-právním vztahu chůva – zaměstnavatel/klient	Písemné ověření
b) Prokázat znalost legislativy v oblasti služeb péče o děti a souvisejících předpisů	Písemné ověření
c) Prokázat obecnou orientaci v oblasti pracovněprávních vztahů	Písemné ověření
d) Prokázat obecnou orientaci v daňové evidenci potřebné k výkonu profese	Písemné ověření
e) Prokázat znalost základních pravidel a podmínek při uzavírání písemné smlouvy s rodiči dětí při poskytování péče o dítě v zařízení či domácnosti dítěte	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provozní a hygienická pravidla při práci s dětmi v zařízení či domácnosti dítěte

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizační zásady při vedení dětského kolektivu v zařízení či domácnosti dítěte (např. systém evidence dětí obsahující všechny informace nezbytné k zajištění péče o děti, administrativa, archivace dokladů o hlídaných dětech)	Písemné ověření
b) Prokázat znalost požadavků na prostory při péči o děti, znalost základních hygienických pravidel, základní povědomí o podmínkách v oblasti stavební a požární a uvést základní subjekty, které řeší tuto problematiku	Písemné ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=101721&kod_sm1=20)

Uchazeč musí být bez logopedické vady.

Autorizovaná osoba si pro ověřování kritérií ústní nebo praktickou formou připraví soubor modelových situací, které budou zahrnovat všechny věkové kategorie sledovaného období 0 až 7 let věku dítěte (resp. do zahájení povinné školní docházky).

Doporučuje se, aby autorizovaná osoba kladla při zkoušení větší důraz na ověřování kompetencí a) až d) z oblasti poskytování první pomoci.

Bližší pokyny k realizaci a zkoušce vybraných odborných kompetencí a kritérií hodnocení:

Kompetence *Uplatňování zásad správného životního stylu podle věku dítěte*, kritérium c):

- organizačními způsoby zajištění stravování se rozumí např. zajištění stravy dítěte prostřednictvím rodičů, dovoz jídla i možnosti přípravy studené či teplé stravy z vlastních zdrojů

Kompetence *Řešení nepříznivých výchovných situací z pedagogicko-psychologického hlediska*, kritérium b)

- příklady možných modelových situací:
 - dítě na pískovišti začne násilím vytrhávat ostatním hračky z ruky, a pokud je nechtějí vydat, tak se vzteká
 - záchvat vzteku dvouletého dítěte při nákupu v obchodním centru
 - dětské lži u pětiletého dítěte
 - konflikty mezi sourozenci
 - do rodiny přichází miminko; dítě batolecího věku na tuto situaci reaguje vzdorem; vzteká se, vůči miminku se projevuje nepřátelsky

V případě, že ústní ověřování bude realizováno formou losování otázek, je nutné dodržet následující pravidla:

Pravidla pro aplikaci ústního ověřování formou vylosovaných otázek

Soubor otázek pro ústní ověřování stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

Při každé zkoušce **musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu**. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí losovaných otázek, musí být splněny následující dvě podmínky:

a) Pro celkový soubor otázek:

Každé kritérium je zohledněno v několika otázkách.

a) Pro soubor vylosovaných otázek konkrétního uchazeče:

Každý uchazeč musí mít v souboru svých vylosovaných otázek zohledněno alespoň jednu každé kritérium (myslí se kritérium, u něhož jsou losované otázky způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit).

V případě, že písemné ověřování bude realizováno formou testu, je nutné dodržet následující pravidla:

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování:

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí splňovat následující pravidla:

a) Testy pro jednotlivé uchazeče **musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek**, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

b) Při každé zkoušce **musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu**. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující dvě podmínky:

b1. **Pro celkový soubor otázek**, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

b2. **Pro jednotlivé vygenerované testy:**

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

b3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 80 % otázek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Autorizovaná osoba, pokud nemá požadované vzdělání k výkonu lékařského nebo nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu, musí zajistit, aby byla při zkoušce přítomna osoba s tímto vzděláním, která není členem zkušební komise.

Pro posouzení některých kritérií si autorizovaná osoba může přizvat jako odborníka dalšího přísedícího psychologa.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Vyšší odborné vzdělání v oblasti pedagogiky předškolního věku nebo speciální pedagogiky nebo andragogiky nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena c), d) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pedagogiku předškolního věku nebo speciální pedagogiku nebo andragogiku nebo musí splňovat požadavky dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění, § 6, odstavec 1, písmena a), b) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti práce s dětmi ve věku od narození do zahájení povinné školní docházky v předškolním zařízení nebo v rámci podnikatelské činnosti, kdy zajišťuje hlídání dětí v domácnosti nebo na pozici školního inspektora pro předškolní vzdělávání, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Nelékařský zdravotnický pracovník musí mít odbornou způsobilost pro výkon povolání všeobecné (zdravotní) sestry, porodní asistentky (ženské sestry) nebo zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a alespoň 5 let výkonu povolání ve zdravotnictví, z toho minimálně 1 rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.mpsv.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- klidná místnost,
- didaktické pomůcky (např.: hračky, stavebnice, CD – přehrávač + nahrávky, knížky),
- výtvarné potřeby,
- pomůcky pro nastavení modelové situace při poskytování první pomoci (např.: zásuvka s elektrospotřebičem, žehlička),
- figurína miminka a figurína dítěte určená k nácviku a předvedení resuscitace
- zdravotnický materiál nutný pro poskytnutí první pomoci

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 2,5 až 4 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro ostatní služby ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Agentura Domestica

Agentura BIBO

Agentura Pohoda

Agentura Harmonie

1. centrum služeb pro domácnost